

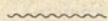
Stenografični zapisnik

enajste seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dné 13. oktobra l. 1883.

Nazoči: Prvosednik: Deželni glavar Gustav grof Thurn-Valsassina. — Vladini zastopnik: Deželni predsednik Andrej baron Winkler. — Vsi članovi razun: Knezoškof dr. Janez Zlatoust Pogačar, Oton baron Apfaltrern, Ljudevit grof Blagay-Ursini, Josip Braune, dr. Hinko Dolenc, dr. Gustav Mauer, Viljem Pfeifer, dr. Makso Samec, Josip baron Schwegel in Alfons baron Zois.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika 10. seje deželnega zbora dné 11. oktobra 1883.
2. Naznanila zborničnega predsedstva.
3. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji občine Velika Bukovica za podporo.
4. Vtemeljevanje samostalnega predloga deželnega poslanca gospoda dr. Samca gledé premembe občinskih taks i. t. d.
5. Ustna poročila upravnega odseka:
 - a) o različnih občinskih prikladah (k prilogi 17.);
 - b) o samostalnem predlogu gospoda dr. Vošnjaka zarad zboljšanja materijalnih razmer kmetskega stanú;
 - c) o prošnji občine Kranjske in drugih občin zarad povešanja takse za živinske potne liste;
 - d) o prošnji občine Vrabče zarad porabe vojskine tirjatve v znesku 407 gld.;
 - e) o prošnji občine Vrhniške in drugih, da bi se nova cesta gradila od Žirov čez Smreče do Podlipo.

Tajna seja.

6. Ustna poročila finančnega odseka:
 - a) zavoljo oddaje deželnih služeb;
 - b) o prošnjah deželnih uradnikov in služabnikov.

Obseg: Glej dnevni red.

Seja se prične ob 20. minuti čez 10. uro dopoldne.

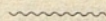
Stenographischer Bericht

der eilften Sitzung

des krainischen Landtages

zu Laibach

am 13. Oktober 1883.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Gustav Graf Thurn-Valsassina. — Vertreter der k. k. Regierung: Landespräsident Andreas Freiherr von Winkler. — Sämmtliche Mitglieder mit Ausnahme von: Fürstbischof Dr. Johann Chrysostomus Pogačar, Otto Freiherr von Apfaltrern, Ludwig Graf Blagay-Ursini, Josef Braune, Dr. Heinrich Dolenc, Dr. Gustav Mauer, Wilhelm Pfeifer, Dr. Max Samec, Josef Freiherr von Schwegel und Alfons Freiherr von Zois.

Tagesordnung:

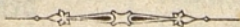
1. Lesung des Protokolls der 10. Landtags-Sitzung vom 11. Oktober 1883.
2. Mittheilungen des Landtags-Präsidiums.
3. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Petition der Gemeinde Großbukovic um Unterstützung.
4. Begründung des selbstständigen Antrages des Landtagsabgeordneten Herrn Dr. Samec wegen Änderung der Gemeindetagen etc.
5. Mündliche Berichte des Verwaltungsausschusses:
 - a) über verschiedene Gemeinde-Umlagen (ad Beilage 17.);
 - b) über den selbstständigen Antrag des Herrn Dr. Vošnjak wegen Verbesserung der materiellen Verhältnisse des Bauernstandes;
 - c) über die Petition der Gemeinde Krainburg und anderer Gemeinden wegen Erhöhung der Viehpaßtagen;
 - d) der Gemeinde Vrabče wegen Verwendung der Kriegsprästationsforderung per 407 fl.;
 - e) über die Petition der Gemeinde Oberlaibach u. a. wegen Errichtung der neuen Straße von Sairach über Smreče nach Podlipa.

Vertrauliche Sitzung.

6. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses:
 - a) wegen Befetzung von landschaftlichen Dienstposten;
 - b) über Petitionen landschaftlicher Beamten und Diener.

Inhalt: Siehe Tagesordnung.

Beginn der Sitzung um 10 Uhr 20 Minuten Vormittags.

Deželni glavar:

Potrijujem, da je slavni zbor sklepčen in pričnem sejo. Prosim gosp. zapisnikarja, da prebere zapisnik zadnje seje.

1. Branje zapisnika 10. seje deželnega zbora dné 11. oktobra 1883.**1. Lesung des Protokolls der 10. Landtags-sitzung vom 11. Oktober 1883.**

(Zapisnikar bere zapisnik zadnje seje v nemškem jeziku — Der Schriftführer liest das Protokoll der letzten Sitzung in der deutschen Sprache.)

Deželni glavar:

Želi kdo, da se popravi ta zapisnik? (Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Ugovora ni, zapisnik se tedaj potrjuje.

2. Naznanila zborničnega predsedstva.**2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.****Landeshauptmann:**

Es ist mir ein Urlaubsgesuch zugekommen vom Herrn Abgeordneten Josef Braune.

Herr Schriftführer wollen es verlesen.

Schriftführer:

(bere — liest:)

Hohes Landtags-Präsidium!

Ich ergebenst Gefertigter fand mich gezwungen, der weiteren Theilnahme an den Landtags-sitzungen infolge meines kränklichen Zustandes zu entziehen.

Nachdem ich keine Aussicht auf eine baldige Wiederkehr meiner Gesundheit hoffen kann, welche mir ermöglichte, meiner Berufspflicht als Landtagsabgeordneter nachzukommen, stelle ich an das hohe Landtagspräsidium das ergebenste Ansuchen, bei der Sitzung des hohen Landtages die Bitte vorzutragen und zu befürworten:

Der hohe Landtag wolle geneigt sein, mir in Anbetracht des angeführten Umstandes einen vierzehntägigen Urlaub zu ertheilen.

Gottschée am 11. Oktober 1883.

Josef Braune m. p.,
Landtagsabgeordneter.

Landeshauptmann:

Die Bewilligung des betreffenden Gesuches steht dem hohen Landtage zu.

Ich bitte jene Herren, welche mit der Ertheilung eines 14tägigen Urlaubes an den Herrn Abgeordneten Josef Braune einverstanden sind, sich zu erheben. (Zgodi se — Geschieht.)

Der Urlaub ist genehmiget.

Izročim prošnjo občin Sv. Jošta in Hrastje za uvrstitev Besniške ceste med okrajne ceste.

(Izroči se upravnemu odseku — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Poročilo deželnega odbora o popravkih na cestah, ki so v zvezi s cesto iz Grosupljega na Krko in o vzdrževanju te ceste l. 1884. — priloga 38. — (Izroči se upravnemu odseku — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Poročilo deželnega odbora z načrtom zakona o uvedeni lovskih kart na Kranjskem — priloga 37.

(Izroči se upravnemu odseku — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Pridemo k dnevnemu redu.

3. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji podobčine Velika Bukovica za podporo.**3. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Petition der Untergemeinde Großbukovic um Unterstützung.****Poročevalec Detela:**

Slavni zbor! Imam čast poročati o prošnji podobčine Velika Bukovica za podelitev podpore, katero prosi ta občina iz deželnega zaklada za most, katerega je napravila. Ona vtemeljuje svojo prošnjo s tem, da je bila občina preteklo leto po toči hudo zadeta in da ne more plačati 104 gld. dolga, katerega je za ta most naredila. Most, o katerem je tukaj govor, je sicer srenjski, ampak vsled §. 9. cestne postave se more iz deželnega zaklada tudi za občinske ceste in mostove dovoliti podpora, ako se dokaže, da dotični stroški presegajo moči občine.

Vsled tega ni dvombe, da bi se privolila podpora, ako bi bilo v prošnji vse dovolj razjasneno. Zdelo se je finančnemu odseku nejasno, da še le zdaj prosi ta podobčina podpore, ko je bil most že 1881. leta izdelan. Sicer pa tudi od županstva glavne občine v Trnovem ta prošnja ni potrjena.

Zavoljo tega finančni odsek predlaga slavnemu zboru (bere — liest):

„Prošnja podobčine Velika Bukovica za podporo se izroči deželnemu odboru v preiskavo in rešitev.“

(Obvelja brez razgovora — Wird ohne Debatte angenommen.)

4. Vtemeljevanje samostalnega predloga deželnega poslanca gosp. dr. Samca gledé premembe občinskih taks i. t. d.**4. Begründung des selbstständigen Antrages des Landtagsabgeordn. Herrn Dr. Samca wegen Änderung der Gemeindetagen u.**

Landeshauptmann:

Der Herr Abgeordnete Dr. Samec ist wegen Unwohlseins verhindert, an der heutigen Sitzung theilzunehmen, ich bin daher bemüthigt, diesen Gegenstand von der heutigen Tagesordnung abzuheben.

Abgeordneter Dr. v. Schrey:

Zu diesem Gegenstande erlaube ich mir zu bemerken, daß gegen die bisherige Gepflogenheit, gegen die Übung und gegen die bezüglichlichen Beschlüsse des hohen Hauses dieser Gesetzentwurf nur im slovenischen Texte vorgelegt worden ist. Nachdem diese Vorlage des Herrn Abgeordneten die Grundlage der Ausschußsberathung bilden wird und der Original-Gesetzestext im hohen Hause und im Ausschusse ursprünglich schon in beiden Sprachen abgefaßt sein soll, so wäre der Ausschuß nach meiner Ansicht nicht leicht in der Lage, über dieses Gesetz zu verhandeln. Ich erlaube mir also die Ansicht auszusprechen, daß der Antragsteller einzuladen wäre, auch den deutschen Gesetzestext vorzulegen.

Nachdem ohnehin der Gegenstand von der Tagesordnung abgesetzt ist, so wäre das sehr leicht möglich. Im anderen Falle wäre ich nicht in der Lage, für die Zuweisung dieser Vorlage an einen Ausschuß zu stimmen.

Poslanec dr. Poklukar:

Jaz nisem tega mnenja, kar trdi gospod predgovornik. Ako eden udov slavnega zbora stavi predlog, da se postava v tem ali unem smislu spremeni, mu je to popolnoma prosto in proti temu ni bilo nikdar nobenega ugovora. Gospod poslanec dr. Samec pa je predlagal, da se postava gledé občinskih taks i. t. d. spremeni, in vrh tega predlaga še tekst za spremembo dotične postave, tedaj postopa po dolžnosti poslanca in stori celó še nekaj več, kakor bi moral. Meritorno pa ima gledé postave razpravljati odsek. Ako gospod predgovornik ne razumi slovenskega teksta, mu je v odseku dana prilika, da se o dotični zadevi popolnoma informira, ker proti temu gotovo ni nikakoršnega ugovora, da mora biti pri konečno iz odseka predloženi postavi tekst slovenski in nemški. Da bi se pa po mnenji gospoda predgovornika kdo prisilil, da predlog izdela v tem ali unem jeziku, preden se o njem sklepa, to je popolnoma neopravičeno. Zato sem prepričan, da se o formalni rešitvi tega predloga nihče ne bo protivil, da se izroči dotičnemu odseku.

Landeshauptmann:

Ich nehme die gemachten Bemerkungen zur Kenntnis.

5. Ustna poročila upravnega odseka:

a) O različnih občinskih prikladah (k prilogi 17.).

5. Mündliche Berichte des Verwaltungsausschusses:

a) Über verschiedene Gemeindeumlagen (ad Beilage 17.).

Poročevalec Svetec:

Deželni odbor je v svojem poročilu — priloga 17. — predlagal, da bi se naslednjim občinam privolile priklade, 50% presegajoče, namreč:

- a) Občini Kolovrat v Litijskem okraju za pokritje stavbenih stroškov za farovž 107%, ter občini Kanderše v isti namen pa samo za kraje, ki so pod Kolovrat vfarane, 100%, obema samo za leto 1883. na vse direktne davke;
- b) občini Vrh, Črnomaljskega okraja, za šolska popravila za leta 1883., 1884. in 1885. in sicer za davčno občino Damej 117%, za druge kraje občine Vrh pa 87%;
- c) občini Dolenja Podgora v okraju Črnomaljskem v pokritje šolskih popravil za leto 1883. — 70% na vse neposredne davke; in
- d) občini Košana ter nje podobni Ostrožnabrdo za leti 1883. in 1884. po 70% na vse neposredne davke.

Ker je potreba za te priklade, kakor je tudi iz omenjenega poročila deželnega odbora razvidno, dokazana in tudi neodložna in ker so dotični občinski sklepi pravilno storjeni in ni proti njim nobene pritožbe, zato je tudi upravni odsek sklenil nasvetovati, da se te priklade natančno po predlogih deželnega odbora privolijo.

Ti predlogi se pa glasé:

Slavni deželni zbor naj sklene:

I. a) Občini Kolovrat okraja Litijskega dovoli se za leto 1883. v ta namen, da se deloma pokrijejo stroški za stavbo župnikovega poslopja v Kolovratu razun od deželnega odbora uže dovoljene 7% priklade za občinske potrebščine in 43% priklade za stroške omenjene stavbe, skupaj toraj 50% priklade, še pobiranje daljne 57% priklade v pokritje stavbenih stroškov, skupaj toraj pobiranje 107% priklade na vse neposredne davke z izvanrednim nakladom vred.

b) Za isti namen dovoli se občini Kanderše v okraju Litijskem in sicer za v Kolovrat vfarani del občine razun od deželnega odbora uže dovoljene 50% priklade še pobiranje daljne 50% priklade, toraj skupaj 100% priklade na vse neposredne davke z izvanrednim nakladom vred.

Der hohe Landtag wolle beschließen:

a) Der Gemeinde Kolovrat im Bezirke Littai wird zur theilweisen Deckung der Baukosten für den Pfarrhof in Kolovrat pro 1883 neben der bereits vom Landesauschusse mit 7% für Gemeindebedürfnisse und 43% für die erwähnten Baukosten, zusammen mit 50% genehmigten Umlage noch die Einhebung weiterer 57% für die Baukosten, zusammen daher die Einhebung einer Umlage von 107% auf alle direkten Steuern sammt außerordentlichem Zuschlag bewilligt.

b) Zu dem nämlichen Zwecke wird der Gemeinde Kandersch im Bezirke Littai in dem nach Kolovrat eingepfarrten Theile neben der bereits vom Landesauschusse bewilligten Umlage von 50% noch die Einhebung weiterer 50%, zusammen daher die Einhebung einer Um-

lage von 100% auf alle direkten Steuern sammt außerordentlichem Zuschlag bewilligt.

II. Občini Vrhnica dovoli se v pokritje stroškov za popraviljanje šolskega poslopja v Vrhu za l. 1883., 1884. in 1885. po 34% priklade na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom vred in sicer za l. 1883. razun od deželnega zbora s sklepom dné 6. oktobra l. 1882. dovoljenih priklad po 53% oziroma 83%, vsega skupaj toraj za to leto davčni občini Damel pobiranje 117%, v ostalem delu občine Vrhnica, to je v davčni občini Vrhnica pa 87% priklade.

Der Ortsgemeinde Schweinberg wird zur Aufbringung der Reparaturkosten für das Schulhaus in Schweinberg für die Jahre 1883, 1884 und 1885 je eine Umlage von 34% auf alle direkten Steuern sammt außerordentlichem Zuschlag und zwar für das Jahr 1883 neben den bereits mit Landtagsbeschluss vom 6. October 1882 genehmigten Zuschlägen von 53% respective 83%, insgesammt daher für dieses Jahr in der Steuergemeinde Damel die Einhebung einer Umlage von 117%, im übrigen Theile der Ortsgemeinde Schweinberg, d. i. in der Steuergemeinde Schweinberg aber einer solchen von 87% bewilligt.

III. Občini Dolenja Podgora okraja Črnomelj-skega dovoli se za l. 1883. razun od deželnega odbora z ukazom dné 21. aprila l. 1883., številka 2305, dovoljene 45% priklade v pokritje ostalega primanjkljaja v občinskem gospodarstvu še 25%, toraj skupaj 70% priklade na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom vred.

Der Gemeinde Unterberg im Bezirke Tschernembl wird pro 1883 nebst der bereits mit Erlaß des Landesauschusses vom 21. April 1883, Z. 2305, genehmigten Umlage von 45% zur Deckung des restlichen Abganges im Gemeindehaushalte noch eine weitere Umlage von 25%, zusammen daher eine solche von 70% auf alle direkten Steuern sammt außerordentlichem Zuschlag bewilligt.

IV. Občini Košana dovoli se za podobčino Ostrožnabrdo za l. 1883. in 1884. v ta namen, da se deloma pokrijejo stroški za stavbo šole v Ostrožnembrdu razun od deželnega odbora za ta namen za l. 1883. in 1884. dovoljene 30% priklade in za stavbo cerkve in župnikovega poslopja v Košani za l. 1883. in 1884. dovoljene 20% priklade še pobiranje 20%, toraj skupaj 70% priklade na vse neposrednje davke z izvanrednim nakladom vred.

Der Gemeinde Koschana wird zur theilweisen Deckung der Baukosten für die Schule in Ostrožnabrdo nebst der bereits vom Landesauschusse für denselben Zweck pro 1883 und 1884 bewilligten 30% und für die Kirchen- und Pfarrhofbaute in Koschana pro 1883 und 1884 bewilligten 20%igen Umlage noch die Einhebung einer 20%igen Umlage, daher zusammen die Einhebung

je einer Umlage von 70% auf alle direkten Steuern sammt außerordentlichem Zuschlag in der Katastralgemeinde Ostrožnabrdo in den Jahren 1883 und 1884 bewilliget.

V. Deželnemu odboru se naroča, da pridobi za vse pod točkami I. do vštete IV. dovoljene priklade Najvišje potrjenje.

Der Landesauschuss wird beauftragt, für die ad I bis einschließlic IV genehmigten Gemeindeumlagen die Allerhöchste Sanction zu erwirken.

(Vsi predlogi obveljajo brez razgovora v 2. in 3. branji — Alle Anträge werden ohne Debatte in 2. und 3. Lesung angenommen.)

- b) O samostalnem predlogu gospoda dr. Vošnjaka zaradi izboljšanja materialnih razmer kmečkega stanu.
- b) Über den selbstständigen Antrag des Herrn Dr. Vošnjak wegen Verbesserung der materiellen Verhältnisse des Bauernstandes.

Poročevalec Svetec:

Upravni odsek je vzel te predloge gospoda poslanca dr. Vošnjaka v pretres. Ti predlogi merijo na to, kako bi se začelo misliti in prevdarjati, da se stanje kmečkega stanu izboljša. Upravni odsek je rad pritrtil brez vsake spremembe tem predlogom, ker je prepričan o posebnej važnosti kmečkega stanu za našo deželo in sploh za celo avstrijsko državo, zakaj kmet je tisti, ki obdeluje zemljo, ki prideluje to, kar potrebujemo za vsakdanje življenje. Ako se zemlja dobro obdeluje, potem je tudi obilno kruha, in ako je obilno kruha, je življenje dobro in ceno. Ali kako če ta stan zemljo dobro obdelovati, ako je vedno v materijelni stiski. Ako se ozremo po naši deželi, vidimo, da so kmetije povsod zadolžene in preobložene, da kmeta stiskajo povsod dolgovi in preveliki davki. Nasledek tega je, da kmetijstvo sploh peša; nekdanji lepi gozdi spremenjeni so v goličave, bornemu kmetiču vzame se večkrat zadnja kravica iz hleva za davek ali za kak drugi dolg. Očitno je, da pri tem položaji naše kmetijstvo ne more cveteti; očitno je, da je že res zadnji čas, da se večja pozornost obrača na kmečki stan in da se začne resno prevdarjati, kako bi obilnim stiskam in nadlogam kmečkega stanu prišli v okom. Ker gospoda dr. Vošnjaka predlog tako rekoč pripravlja in nadeluje pot, da se začne enkrat ozirati po deželi in preiskovati vzroke žalostnega propada kmečkega stanu, zato je odsek soglasno sklenil nasvetovati slavni zbornici, da vse predloge, ktere nasvetuje gospod dr. Vošnjak, sprejme brez vsake premembe.

Ti predlogi se pa glasé:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se naroča:

- 1) da poizveduje po vzrokih, vsled katerih kmečki stan čem dalje, tem huje materijelno peša in propada in da v ta namen

a) si preskrbi potrebne statistične izkaze o zadolženji kmečkih posestev, o številu eksekutivnih dražeb na kmetih in zarad česar so se vršile, o znesku občinskih, okrajnih in drugih priklad, o visokosti obresti i. t. d.;

b) skliče ênketo iz zastopnikov deželnega zbora, c. kr. kranjske kmetijske družbe in izvedenih zaupnih moŹ iz kmetov, h kateri ênketi naj povabi tudi c. kr. deželno vlado, da delegira svoje zastopnike,

2) da na podlagi dobljenih statističnih podatkov in ênketnih sklepov deželnemu zboru v prihodnji sesiji predlaga svoje nasvete, kako bi se dalo zboljšati materialno stanje kmečkega stanu.

(Obveljajo brez razgovora — Werden ohne Debatte angenommen.)

c) O prošnji občine Kranjske in drugih občin zarad povekšanja takse za živalske potne liste.

c) Über die Petition der Gemeinde Krainburg und anderer Gemeinden wegen Erhöhung der ViehpaŹtaxen.

Poročevalec Svetec:

Upravnemu odseku je bila izročena prošnja občin Cerklje, Šentjur, Predaslje, Voklo, Hrastje, Smlednik, Mavčiče, Stražišče, Sv. Jošt, Naklo, KriŹ pri Trziču, Dobrunje, ter mesta Kranj. Meni je čast v imenu upravnega odseka o tej prošnji poročati.

Znano je, da deželna postava od 3. decembra 1868., šte. 17. deŹ. zak. občinam dovoljuje od nekaterih občinskih opravil pobirati takse, med tem tudi od ogledovanja klavne živine od 10—30 kr.

Z ozirom na to postavo so skoraj vse občine pobirale takso po 5 do 10 kr. tudi od dajanih živalskih potnih listov (posov), in to zavolj tega, ker je tudi pri tem opravilu treba živino ogledavati, kakošnja je in pozvedavati, je li zdrava.

Usled ukaza visokega ministerstva za notranje zadeve od 22. julija 1882., šte. 17677 je pa po ukazu visoke deželne vlade od 21. marca 1883., št. 1921 prišla občinam od okrajnih glavarstev prepoved, da za omenjene pose ne smejo pobirati nobene takse, ampak samo 1—2 kr. povračila za stroške, ker izdavanje teh posov ne spada v lastno, ampak v izročeno občinsko področje.

Za tega del se zdaj zgoraj imenovane občine pritoŹujejo, enkrat, ker izdajanje takih posov občinam veliko pisarije in truda prizadeva, za kar je omenjena taksa le prav majhno plačilo, potem pa tudi zato, ker so občine to takso pri sestavljanji letnih proračunov v poštev jemale, ter jih zdaj odpad tega prihodka v zadregu spravlja.

One toraj prosijo, naj se ali ta prepoved po administrativni poti odpravi, ali pa naj se sklene deželna postava, po kateri bi se občinam pobiranje te takse izrekoma privolilo.

Upravni odsek, ki je to reč pretresal, našel je, da postavi ne bi nasprotovalo, ako bi občine od živin-

skih posov takso pobirale, po analogiji, ki je od klavne živine, zato, ker imajo s tem res veliko opravila, ker je tudi živalskega ogleda treba; ker deželna postava te pravice nikakor ne omejuje samo na opravila lastnega področja. Tudi ljudje to takso radi plačujejo, ker dobro vedo, koliko dela in sitnosti imajo Źupani s tem.

Ali ker je zdaj vlada vmes posegla in si svojí pravico določevanja, pač ni več mogoče te reči dognati drugač, kakor v sporazumljenji Ź njo.

Zato upravni odsek predlaga (bere — liešt):

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se daje nalog, da se zastran pobiranja občinske takse od živalskih potnih listov obrne do visoke vlade s prošnjo, da naj ona ne brani občinam pobirati te takse, bodisi po analogiji gledé klavne živine, bodisi po posebnem dodatku, ki bi se sklenil k deželni postavi od 3. decembra 1868., št. 17 deŹ. zak., ako bi občinski odbor to takso sklenil in jo deželni odbor potrdil, ter, da deželnemu zboru v prihodnji sesiji o uspehu poroča, oziroma, ako bo treba, primerni dodatek k omenjeni deželni postavi nasvetuje.

(Obvelja brez razgovora — Wird ohne Debatte angenommen.)

d) O prošnji občine Vrabče zarad porabe vojskine tirjatve v znesku 407 gld.

d) Der Gemeinde Vrabče wegen Verwendung der Kriegsprästationsforderung per 407 fl.

Poročevalec dr. PapeŹ:

Slavni zbor!

Občina Vrabče vložila je prošnjo za privolitev, da sme vzdigniti in za neobhodno potrebna soseskina plačevanja porabiti v Ljubljanski hranilnici leŹeči kapital iz francoskega posojila 407 gld. Ta prošnja je bila 25. septembra 1883. izročena upravnemu odseku v pretres. Ta svota je iz let 1797. in 1805. iz časov francoske okupacije namenjena za vojskino odškodnino ter je bila pozneje l. 1878. likvidirana občinam Vipavske doline. Ta prošnja, o kateri imam poročati, se glasi (bere — liešt):

„Občina Vrabče (sodnijski okraj Vipava) obstoji iz treh glavnih oddelkov:

I. Soseska Vrabče z vasjo Polje, Jakovca in Razguri,

II. soseska GriŹe z vasjo Sjela, in

III. soseska Mahniče z vasjo Bogu.

Te soseske skupaj imajo kot povračilo francoskega posojila v Ljubljanski hranilnici en kapital od 407 gold., katerega za silne, neobhodne soseskine troške potrebujejo.

Kakor iz priloŹenega odloka veleslavnega deželnega odbora dne 19. svečana 1883. št. 785 razvidete, je vložila občina Vrabče Źe 22. januarja t. l. skozi slavno c. kr. okrajno glavarstvo protokolarno prošnjo na veleslavni deželni odbor za privoljenje, omenjeni kapital porabiti, in to prošnjo je tudi slavno

c. kr. okrajno glavarstvo pod št. 1142 dné 29. januarja podpira predložilo; — toda veleslavni deželni odbor je v zgoraj zaznamovanem odloku izrekel, da stvar je bila za tisto sesijo prekasno vložena, sicer pa da bo sigurno predlagal vloženo prošnjo prihodnjemu visokemu deželnemu zboru, — in to tudi podpiral.

Ta spredaj zaznamovani kapital potrebujejo podobčine za sledeče javne potrebščine:

Soseska Polje (Pule) je zaradi slabih letin na državnih davkih dolžna bila 244 gold. 10 kr. in za te tudi sekvirana. Ker ni bilo mogoče drugače, izposodila si je ta kapital, da se je sekucija ustavila in davek plačal. — V najnovšem času pa je toča nam večino poljskega pridelka potolkla, tako je toliko silnejše, da si podpore pri omenjenim francoskem posojilu — zdaj v hranilnici — poiščemo.

Soseska Griže dela nepotrebni prostorni vodnjak, kateri bo — po načrtu od c. kr. okrajnega inženirja — stal 1400 gold. — Na to se je že od visoke c. kr. deželne vlade prejelo 90 gold. in ko bo dovršen, ravno od te je obljubljeno še 80 gold., zraven tega se je porabilo že pred več leti prejetih 200 gold. francoskega povračila. Razvidi se, da potrebuje ubožna soseska Griže še 1030 gold. in v podporo k tej potrebščini naprosi, da se iz hranilnice vzeti privoli, vloženi kapital.

Soseska Mahniče dela en, od vsih cesarskih in cestnih oblastnij za potreben spoznan most in k temu potreben del soseskine ceste, katero stane čez 1500 gold.; za to delo se je že prejelo

leta 1878.	127 gold. 98 kr.
en oddelek francoskega posojila, in se je v denarju izplačalo iz občinske blagajnice	40 " — "
z delom i. t. d. je soseska dosedaj pripomogla	700 " — "
zadolžilo se je za sosesko v to svrhu tudi že.	200 " — "

Potrebuje se še 1200 gld.

Teja dela je zdaj tri četrtine dovršenega in za primanjkljaj prosi se, da občina Vrabče sme vzdigniti pri hranilnici vloženi kapital, kateri bi se, kakor pri nas neoporočena navada, na vdeležene podsoseske enakomerno po primeri starih hišnih števil — za plačevanje navedenih potrebščin — porabil.

Ponavljamo tedaj preponižno prošnjo, naj blagovoli visoki deželni zbor občini Vrabče privoliti kapital od 407 gld., kateri je na to skupno sosesko vinkuliran, pri Ljubljanski hranilnici vzdigniti in kakor razloženo, porabiti“.

Upravni odsek je to prošnjo pretresal in se tudi prepričal, da je ta prošnja na podlagi sklepa županstva, prav za prav občinskega sklepa že trikrat vložena. 3. julija 1882. l. ste vložile vasi Mahniče in Siela prošnjo, naj bi se za most čez Kranjski potok 127 gld. 98 kr. in Sielo za most čez Raški potok 97 gld. dovolilo. Deželni zbor je v seji 13. julija 1880. l. sklenil, naj se ta dva zneska privolita pogojno, ako se dokaže, da je to delo že dodelano in da je tudi račun popolnoma opravičen. 12. prosinca 1881. l. je županstvo v Vrabčah položilo proračun in sicer za Kranjski potok 350 gld., to je za podobno Siela, za Raški potok pa 880 gld., to je za Mahniče. Ta proračun ni pomagal. Prišel je odlok, naj se delo izvrši, preden se bo kaj privolilo.

Četrta prošnja št. 1705 od leta 1881. ni zopet nič pomagala. Peta prošnja št. 7070 l. 1881. naznanila je, da je prvo delo dodelano in da je stalo 729 gld. 52 kr., ponovila se je zopet prošnja, kakor poprej. Šesta prošnja od 11. marca 1882. l., št. 1519 naznanja skoraj čez dve leti pozneje, ko je bila prva prošnja vložena, da so v tem času, ko so te prošnje tekle, zopet nove potrebe narastle in sicer za novo cesto od Velikega Polja do Vrabč in za vodnjak v Grižah. Prosili so za 407 gld., kateri so vloženi na hranilnično knjižico št. 108.749 in je vinkulirana. Deželni odbor je odgovoril, naj se županstvo obrne na deželni zbor. Sedma vloga od 25. maja 1882. poslana je po okrajnem glavarstvu Postojnskem. Osmo prošnja konstatira, da je v Sielu dodelan most, ali nezidan, ampak lesen. Proračun za ta most je bil 350 gld.; občina pa je prosila samo 97 gld., in bi bilo čudno, za to malo svoto most zidati in prav primerno, da bi se svota tedaj dovolila, pa se ni zgodilo. Okrajno glavarstvo Postojnsko protokoliralo je prošnjo občine Vrabče 22. prosinca 1883., naglašala nujnost te prošnje ter pravi, da je ta prošnja popolnoma vtemeljena; tudi dostavlja, da je bilo raznih stroškov čez 2000 gld. na dolgu.

Upravni odsek se je iz teh aktov prepričal, da je tu potreba brez dvombe silno velika in zadrega huda, ker se v treh letih za te kraje ni nič storilo in se je popolnoma preziral pregovor: „Qui cito dat, bis dat“. Tudi takrat se je prezrla prošnja, ko jo je okrajno glavarstvo Postojnsko podpiralo. Drugo pa je vprašanje, kako bi se ta svota razdelila; za to bo merodajno, kar se je že leta 1877. pri likvidaciji imelo za podlago.

Tedaj z ozirom na vse to stavi upravni odsek sledeči predlog (bere — liešt):

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Županstvu Vrabče se privoli razdelitev in poraba 407 gld. z obrestmi vojskine odškodnine zaradi francoske okupacije v letih 1797. in 1805. — v namene, kateri so v protokolu okrajnega glavarstva 25. maja 1882. št. 2958 oziroma v prošnji 25. septembra 1883. št. 36 popisani, — s tem dostavkom, da se načrt o razdelitvi te svote po razmeri, kakor je bila merodajna pri likvidaciji posameznih svot za vsako podžupanijo — predloži deželnemu odboru v odobrenje.

2. Deželni odbor se pooblasti, da izvrši devinkulacijo na dotičnej hranilnične knjižici.

Poslanec Lavrenčič:

Ker so meni razmere teh krajev dobro znane, si štejem v dolžnost, da o tem tudi nekoliko besedi spregovorim. V tej občini, katera je tako rekoč na Krasu, je res potreba silno velika. Tam nimajo studenca in razun dežnice nimajo vode. Tudi s točo so večkrat obiskovani, in pota, katere imajo, so slaba, da ne morejo nikamor. Z denarjem, katerega so dobili kot odškodnino iz francoskih časov, so mislili, da bo najbolje, ako si pota napravijo; in zdaj pogrešajo vodnjake in mostove. Jaz sem sam prevedel vse to, ker sem bil navzoč v dotični komisiji in sem se prepričal, da je res tako, kakor prosijo.

Jaz toplo priporočam predlog upravnega odseka, in veliko dobroto boste storili, če ta predlog sprejmete; če ga pa ne sprejmete, bo nevarnost še večja.

Deželni glavar:

Gospod poslanec Lavrenčič tedaj podpira predlog upravnega odseka.

Želi še kdo govoriti? (Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.) Imamo tedaj glasovati le o predlogu upravnega odseka. Prosim tiste gospode, kateri so za ta predlog, naj blagovolijo vstati.

(Obvelja — Angenommen.)

e) O prošnji občine Vrhniške in drugih, da bi se nova cesta gradila od Žirov čez Smrečje do Podlipe.

e) Über die Petition der Gemeinde Oberlaibach u. a. wegen Errichtung der neuen Straße von Sairach über Smrečje nach Podlipa.

Poročevalec Detela:

Slavni deželni zbor! Lansko leto 22. septembra je deželni zbor sklenil, da se prošnja občin Dolenji Logatec, Rovte, Št. Jošt, Trata in Žir za uvrstenje ceste Žir-Dolenji Logatec med okrajne ceste, in za podporo izroči deželnemu odboru, da preskrbi v tej zadevi potrebna pojasnila, zlasti pa naroči idrijskemu cestnemu odboru, da naj v kratkem predloži natančni stavbeni načrt s proračunom stroškov, ter naj na tej po deželnem inženirju odobreni podlagi v izpeljavi cestnega projekta z ozirom na tehnično in financijelno vprašanje poroča v prihodnjem zasedanji deželnega zbora eventualno stavi predloge za uvrstenje in subvencijo dotične ceste. Dotični načrt se je izpeljal po inženirju gosp. Priibil-u ter se predložil deželnemu odboru. Po tem načrtu ste projektirani dve alternativni; jedna omenjenih trac od Žirov po Račevi dolini do Rovt in od tod do Dolenjega Logatca, katera bi vptrebila po dotičnem proračunu

stroškov v gotovini	42.142 gl. 18 kr.
druga traca, ki pelje od Žirov po Suri dolini v Dolenji Logatec, bi vptrebila	33.820 „ 10 „

Po tem proračunu bi bila druga traca za 8.322 gl. 8 kr. ceneja kakor prva po Račevi dolini.

Katera teh dveh trac bo bolj ugodna, ni bilo mogoče presoditi, ker se dotični načrt ni več mogel preiskavati pred zasedanjem deželnega zbora zaradi pomanjkanja časa.

Županstvo Vrhniško in cestni odbor na Vrhniku sta vložila prošnjo za tretjo alternativo, za gradenje nove kantonske ceste od Žirov čez Smrečje do Podlipe. Kakor se je v prošnji izkazalo, bila bi ta cesta mnogo ceneja, ker bi se prištedilo, ako se ta cesta izpelje v primeri z Račovo črto, 15.000 gld. in v primeri s črto čez Suro 7000 gld. Ali proti temu projektu so protestirali z vlogo 7. oktobra t. l. občinski odbori: Dolenje Logaški, Rovtarski in Žirovski, kateri zahtevajo,

da se ta cesta izpelje na Dolenji Logatec, a ne na Vrhniko. Ker iz dotičnega načrta še ni dovolj jasno, kako ta stvar stoji, ni mogel gospodarski odsek v tem meritorično razsoditi.

Predlaga toraj (bere — ließt):

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se naroča, naj potrebno ukrene, da se bode načrt ceste Žir-Dolenji Logatec z alternativo Zora-Račevo, kakor tudi po Vrhniškem županstvu in cestnem odboru nasvetovana črta od Smrečja do Podlipe, tehnično presodila, in da naj natanko poizve, katera črta najbolj vstreza koristi tistih krajev, kateri bodo imeli to cesto delati in vzdržavati, in da naj v prihodnji sesiji deželnemu zboru predlaga, po katerem načrtu naj bi se ta cesta izdelala.

S tem je tudi rešena peticija občinskih odborov Dolenje-Logaškega, Rovtarskega in Žirovskega.

Deželni glavar:

Gosp. poslanec Lavrenčič se je oglasil za besedo.

Poslanec Lavrenčič:

Akoravno se jaz popolnoma strinjam s predlogom gospodarskega odseka, si vendar v dolžnost štejem, da nekoliko spregovorim o teh treh črtah nameravane ceste iz Žirov. Gospod poročevalec je že obširno povedal o daljavi in stroških od črte po Račevi in Zora-Brekovcah. Jaz hočem spregovoriti le o črti Zora-Brekovce, in sicer: Črta Zora-Brekovce je veliko krajša od črte Račeve in bo tudi veliko manj stala za napravo nove ceste in tudi za vsakoletno vzdrževanje te ceste, ker je material za cesto zraven te črte. Ta črta bi bila pa tudi v drugih ozirih zelo koristna, ker s črto Zora bi se lahko Vipavska cesta čez Črni Vrh, Godovič na Veharše sklenila, ker od Godoviča čez Veharše že zdaj občinska cesta obstoji, po kateri bi Žirovci in Rovtarji z Vipavo in Gorico lahko občevali, kar bi s črto Račevo ne bilo mogoče. Kar pa zadene tretjo črto, namreč v prošnji občine Vrhniške od Žirov čez Smrečje do Podlipe navedeno, je popolnoma brez koristi, kajti za Žirovce je le koristno, ako dobé cesto do Logaca po najkrajši in cenejši poti, in ta je Zora-Brekovce, katero jaz toplo gospodu izvedencu, deželnemu inženirju priporočam, da jo ne prezre.

Deželni glavar:

Želi še kdo govoriti? (Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Tukaj imamo samo en predlog in sicer predlog upravnega odseka.

Prosim tiste gospode, ki se skladajo s tem predlogom, naj blagovolijo obsedeti.

(Obvelja — Angenommen.)

Z ozirom, da se bo zdaj obravnavalo čez ustno poročilo finančnega odseka zavoljo oddaje deželnih služeb in o prošnjah nekaterih deželnih uradnikov in služabnikov, se bo s privolitvijo slavnega zbora pričela tajna seja.

Sch bitte jene Herren, welche für die geheime Sitzung stimmen, sich zu erheben. (Obvelja — Angenommen.)

Sch unterbreche die öffentliche Sitzung.

Prosim častite poslušalce, dvorano zapustiti.

Tajna seja.

6. Ustno poročilo finančnega odseka:

- a) Zavojo oddaje deželnih služeb;
- b) o prošnjah deželnih uradnikov in služabnikov.

Vertrauliche Sitzung.

6. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses:

- a) Wegen Befetzung von landschaftlichen Dienstposten;
- b) über Petitionen landschaftlicher Beamten und Diener.

(Javna seja preneha ob 11. uri 25. minuti in se zopet prične ob 1. uri in 50. minuti — Die öffentliche Sitzung wird um 11 Uhr 25 Minuten unterbrochen und um 1 Uhr 50 Minuten wieder eröffnet.)

Deželni glavar:

Prosim gospoda poslanca Šukljeja, da priobči sklepe tajne seje.

Poslanec Šuklje:

V tajni seji sklenilo se je sledeče (bere — liešt):

I. Za upravnika deželne prisilne delalnice priporočajo se

na 1. mesto: Alojzij Poljanec,

na 2. mesto: Franc Zajec,

na 3. mesto: Gabriel Urbas.

II. Izpraznjeno mesto deželnega računovodje z letno plačo 1400 gld. — se podeli gospodu Franju Ravnikarju, sedanjemu deželnemu blagajniku, s tem dostavkom, da se ob enem njegova osebna doklada v znesku 200 gld. vstavi.

III. Izpraznjeno mesto deželnega blagajnika z letno plačo 1200 gld. se podeli gospodu Dragotinu Žagarju, sedanjemu kontrolorju pri deželni blagajnici s tem dostavkom, da se ob enem njegova osebna doklada v znesku 200 gld. vstavi.

Deželni glavar:

Današnji dnevni red je končan.

Prihodnja seja dež. zbora bo v torek 16. t. m.

(Dnevni red: Glej prihodnjo sejo — Tagesordnung: Siehe nächste Sitzung.)

Seja peticijskega odseka, ki je bila določena na jutri predpoludne ob 11. uri, je preklicana.

Upravni odsek zboruje danes popoldne ob 3. uri in v pondeljek ob 9. uri špredpoludne.

Seja finančnega odseka je v pondeljek ob 9. uri predpoludne.

Sklenem sejo.

Seja se konča ob 15. minuti čez 2. uro. — Schluß der Sitzung 2 Uhr 15 Minuten.